

12.

ΠΡΟΣ ΔΟΜΙΝΙΚΟΝ ΡΟΒΟΡΕΟΝ

ΚΑΡΔΙΝΑΛΙΟΝ ΤΑΥΡΙΝΟΥ

(¹ Ἀνευ χρονολογίας).

Joannes Argyropylos Dominico Roboreo cardinali Taurinensi salutem perpetuamque felicitatem.

Meus erga te amor summaque benevolentia, Sapientissime Pater, id agere me optimo suo jure compellit: quod ni facerem, nemo homo nimirum esset, qui non meum me munus officiumque aut ignorare aut negligere posthabereque putaret, quorum utrumque turpitudinem non medio-crem prae se ferre nemo est qui ignoret. Nam quid amor affectat, quid benevolentia flagitat, ignorare nimium hebetis sane, nimium vecordis hominis esse constat. Et id quod benevolentiae ratio postulat, quod e praecordiis amoris emergit negligere posthabereque ejus est profecto, cui res eadem placet atque non placet, quique maximis in rebus honestissimisque suapte sponte delinquit. Omitto mutuae benevolentiae mutuique amoris merita juraque referre quibus si quispiam quoad vires suppetunt haud respondeat, ingratitude obnoxius iniquitatisve crimini non injuria fuerit: a quibus humana probitas ingenuique mores potissimum abhorrere videntur. Tu vitae talem tenere pulcherrime cursum instituisti, ut domesticis rebus familiaribusve bene lauteque dispositis partim amplissimi magistratus officio

¹ Ἐσώζετο χειρόγραφος προτασσομένη τοῦ ἐν ἔτει 1904 πυρποληθέντος κώδικος 433 τοῦ ἐν Ταυρίνῳ Ἀθηναίου, ἐν ᾧ περιλαμβάνεται Aristotelis opus de anima a Joanne Argyropylo emendatione ultima elegantius causa Dominici Roborei cardinalis Taurinensis traductum. Ἐξεδόθη δὲ ὑπὸ τοῦ Migne ἐν Ἑλληνικῆς Πατρολογίας Τόμῳ PNH' σ. 1007-1010

munereque caeteris hominibus vivas: partem in litterarum tibi studiis doctrinisque nobilissimis satisfacias, utramque summam vivendi rationem complexus. In qua tibi me quoque comitem atque socium ascivisti: non inscius studia quibus incumbimus expeditius, exactius hoc pacto meliusve fieri posse. Ego qui res omnes humanas, optime fine sublato, vanas esse nihili pendendasque semper putavi: cujus illa sententia perpetua fuit: hominem utriusque vitae rationem complexum: oculis utrisque praedito corpori: carentem altera lusco, praestantiore dextro aspectu: inferiore sinistro: expertem utriusque caeco penitus persimilem esse. Cui religio sanctissima nostra, nobis oblata divinitus, hac quoque ratione quod perornatos perfectosque homines utroque vivendi modo suis pulcherrimis legibus institutisque reddere tam naturae quam Opifici suo conatur, vehementer placet: quem denique praeter honestatem omnino sapientiaeque studia nihil delectat: quid erga te faciam quaeso quid agam: quod ad utrosque nos accommodatissimum fuerit: tum instante, urgente compellenteque amore: tum instituto vitae perinde atque natura movente, et veluti recta ratione jubente. Nonne id omne quod affectas modo nobis facultas adsit: ut non inepti videamur, non ignari penitus rationis, alia quaevis offerentes non ea quibus est opus. Nonne id omne quod ad exoptatum hominis finem facile consequendum tibi conducere potest: ad quem jam ipse toto studio conatuque pergis. Succurrere porro quoad vires mihi suppetant: plaecclarissimis ac honestissimis tuis studiis: operamque tibi dare frequentem: caeteris rebus neglectis atque posthabitis: operae praedium esse duxi: atque tibi vias itineraque quibus ad felicitatem humanam beatitudinemque recta pergitur, demonstranda esse putavi. Tecum una mihi legendos esse scriptores et auctores bonarum artium pervolutandosque censui. Evocandam in lucem esse veritatem in illis inclusam omnem existimavi. Disserendi denique facultatis formulas ac rationes degustandas, haud posthabendas esse

dijudicavi: sine quibus investigatio veritatis perceptioque recta minime fieri potest. Quocirco nec id sane negligendum esse censui: quod quidem haud mediocriter sine dubio nobis conferet ad id ad quod tendere maximopere cupimus. Aristotelis, inquam, illius nostri praestantissimi philosophi summique artificis opera nonnulla bonorum omnium sola meo iudicio fontes, unde finis humanus emanat, elegantius nunc traducere tibi que offerre: ab eo potissimum initio sumpto, quo scientia de anima traditur. Qua plane non modo caeterorum omnium animantium, sed nostrum etiam exactissime naturam, humanaeque felicitatis originem, causas, principia fontesque percipere possumus. Nam ut te non praeterit, utrumque curae non injuria nobis esse: nos jam diu statuimus: rerum inquam notitiam, tam earum quae nullius egent operae nostrae: quam earum quarum nos auctores sumus: quaeque sub potestate nostra sunt collocatae: et elegantiam linguae: dicendi rationem: delectum verborum: ornatum, venustatem ac copiam: quo res sententiaeque dictioni: et rebus sententiisque dictio sit conveniens atque accomodata si sensis orationes: sensa rebus accommodanda sint, ut tum ipsorum ratio naturaque, tum institutio sapientum hominum expetit, efflagitat atque exposcit. Non enim ii nobis ut exemplaria sint proponendi: qui vel ornatu verborum utuntur sine notitia rerum: vel scientia praediti sunt, sine peritia rationis dicendi. Insignis profecto turpitudinis est utrumque, tam vane quam prave loqui, quanquam alterum, vel impotentiae forte fortuna, vel segnitiei ratione: secundum potius est expetendum. Coniungamus nos ea quae coniungenda omnino sunt, non ea quae sine dedecore suo potest unquam coniungere nemo, ac sapientiam ab elegantia, lepore venustateque verborum orationisque non separemus. Hanc igitur operam ipse mea sententia non inhonestam, non inutilem, non injucundam, non a communi nostro proposito: non a mutua nostra benevolentia dissidentem ac abhorrentem: dandam esse quasi lege quadam assiduam a

me tibi frequentemque censui, statui, definivi, atque adeo, ut nisi naturae necessitudo, nulla vis eam nobis adimere possit. Quae cum ita sint, opus Aristotelis de anima, veluti nostrae quamdam operae partem, elegantius ultima nunc emendatione limatiusve causa tui traductum, uti materies fert, ratioque praescribit interpretandi (non enim in talibus amplius campus conceditur) tibi a nobis oblatum, legere aggrediare bona fortuna. Habebis et nos in hoc etiam legendo percipiendoque, quoniam ita voluimus ac instituimus, comites, adjuutores ac duces non pigros quidem, non inertes, non segnes, sed ad omnem promptissimos subeundum laborem, fructus ejus is consequendus est tibi finis, ob quem natura te procreavit, opifexque rerum Deus tot tantisque viribus facultatibusque condecoravit. Vale plusquam dimidium animi mei, et tibi persuade mihi te chariorem neminem esse.

ΙΣΑΑΚΙΟΥ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΔΟΥΚΑ ΜΕΔΙΟΛΑΝΟΥ ΓΑΛΕΑΤΣΟΝ ΣΦΟΡΤΣΑΝ¹

(5 'Απριλίου [1473]).

Jesus.

Illustrissime Princeps et Domine Domine mi post debitam commendationem etc.

El magnifico capita ha messo in executione per me quanto li ha scritto Vostra Excellentia, homo certamente digno et apto a simile officio et obedientissimo al suo Signore et gratioso con li amici et humano et clemente con omni homo, il perchè a sua petitione ho scritto a vostra Illustrissima Signoria quando e la facenda importa e il suo desiderio adimanda in servire a vostra Illustrissima Signoria. Ceterum l'organo et apresso che finito e registri son fatti e adesso attendiamo a fare la cassa e straforare. Abbiamo ancora avolte tutte le canne di tela in su le forme et habiamo cavate alcune dalle forme et sono durissime come osso;

¹ Σώζεται αυτόγραφος ἐν τῷ Archivio di Stato τοῦ Μεδιολάνου ἐν τῷ φακέλῳ Autografi. Uomini celebri. Argiropulo. Φέρει δὲ ὀπισθεν τὴν διεύθυνσιν Ilmo et Excellmo Principi et Domino Domino meo Singularissimo duci inclito Mediolani etc. Καὶ στερεῖται μὲν σημειώματος περὶ τοῦ ἔτους καθ' ὃ ἐστάλη εἰς τὸν δούκα, ἀλλ' ὡς τοιοῦτον ὀρίζει τὸ 1473 ὃ τὴν ἐπιστολὴν ἐκδοῦς *Adr. Capelli Giovanni et Isacco Argiropulo* ἐν τῷ Archivio Storico Lombardo Τόμ. 1Η' σ. 172.

non viddi mai Illustrissimo Signore la più bella cosa che saranno queste canne et bone. La prima è lunga palme sette et quello che è bellissimo in questa cosa tutte sono d'un pezo cioè integre, che a Napoli non le possono fare manco di duo o di tre pezi. Non altro per adesso. Bene valeat Illustrissima Dominatio Vestra victrix semper foelix atque beata. Me commendo eidem. V Aprilis.

*Servitor indignus
Isaacius.*

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ

- Σελ. οη'. Ἡ σημείωσις 9 πρέπει νὰ λάβῃ τὸν ἀριθμὸν 7 καὶ νὰ προταχθῇ τῆς νῦν 7 (διόρθου 8) καὶ 8 (διόρθου 9).
- » 1 στ. 7 σχολίων ἀντὶ Παλαιολόγου γράφε Ἀργυροπούλου. Πρόσθεσ δ' ὅτι τὸ μέρος τοῦτο τοῦ Μαδριτείου κώδικος ἔχει γραφῆ διὰ χειρὸς τοῦ Κωνσταντίνου Λασκάρως.
- » 3 » 9-10 σχολίων ἀντὶ περιεστηκέναϊ γράφε περιεστηκέναι
- » 11 » 7 ἀντὶ ἄν γράφε ἄν
- » » » 10 » δαπάνη γράφε βασάνω
- » 14 » 3 » γένοιτο εἶεν γράφε γένοιτο· εἶεν
- » 19 » 22 » ἡμέρα γράφε ἡμέρη
- » 20 » 4 » αὐτόν » αὐτόν
- » » » 2 σχολίων ἀντὶ δι' αὐτόν γράφε δι' αὐτόν
- » 22 » 5 ἀντὶ γὰρ γράφε γὰρ ὦν
- » » » 10 » τοσοῦτον γράφε τοιοῦτον
- » 23 » 8 » ἐκείνου καὶ γράφε καὶ
- » 25 » 10 » εἶτ' γράφε εἶτ'
- » 26 » 8 » αὖ » δ' αὖ
- » » » 2 σχολίων πρόσθεσ δ' Ψ: λείπει Ξ
- » 27 » 4 » ἀντὶ NBAM: εἰκάσιν A γράφε BAM: εἰκάσιν N
- » 29 » 2 ἀντὶ 1089 γράφε 1098
- » 72 » 21 » οἴους » οἴοις
- » 83 » 2 σχολίων μετὰ τὸ χαρμερπιῆ πρόσθεσ: τοῦ ρ διαγεγραμμένου διὰ γραμμῆς κάτωθεν
- » 107 » 7 σχολίων κάτωθεν ἀντὶ ΠΜΒΓ γράφε ΠΑΒΓ
- » 112 » 12 ἀντὶ πάντη γράφε πάντη
- » 115 » » » » » »
- » 119 » » » Ἡ γράφε Ἡ
- » » » 13 » πατὴρ γράφε ὁ πατὴρ κατὰ τὰ τοῦ Ἀγαλλιανοῦ ἐν σ. 289,2
- » 134 » 27 » εἴκουσί γράφε εἴκουσί

- Σελ. 142 στ. 2 τῆς ἐπιγραφῆς ἀντὶ ΛΥΣΙΣ γράφε ΛΥΣΕΙΣ
 » 143 ἐν τῇ ἐπικεφαλίδι » » » »
 » 183 στ. 31 ἀντὶ *Qued* γράφε *Quae*
 » » » » » *spetialissiem* γράφε *spetialissimē*
 » 186 ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ἀντὶ ΕΠΙΣΤΟΛΑ γράφε ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ
 » 189 στ. 4 ἀντὶ 1468 γράφε 1460
 » 190 » 3 ἐπιγραφῆς ἀντὶ Φλωρήντιας γράφε Φλωρεντίας
 » » » ἀντὶ 26 Ὀκτωβρίου... 26 Ὀκτωβρίου 1470 (;)
 » 191 » 19 » 1470 γράφε 1471. Τακτέα δὲ ἡ ἐπιστολὴ 5
 μετὰ τὴν ἐν σ. 192 ὑπ' ἀρ. 6.
 » 193 » 3 » *iustissimum* γράφε *iustissimum*
 » » » 8 » *Ie* γράφε *Te*
 » 195 » » τῆς ἐπιστολῆς ὑπ' ἀρ. 9 ἀντὶ *referte* γράφε *referte*;
 » » » 7 μετὰ τὸ τέλος τῆς σημειώσεως πρόσθετος Ἐξεδόθη δ'
 ἡ ἐπιστολὴ αὕτη τὸ πρῶτον οὐκ ἄνευ πταισμά-
 των ὑπὸ τοῦ Ἀδριανοῦ *Cappelli* ἐν τῇ *Litte-*
ratura τοῦ Ταυρίνου τῆς 1 Δεκεμβρίου 1896.
 » 196 » 9 ἀντὶ *suscipe* γράφε *suscipe*;
 » 197 Τῆς πρὸς Λαυρέντιον Μένδικον τὸν Μεγαλοπρεπῆ ἐπιστολῆς
 τοῦ Ἰωάννου Ἀργυροπούλου τὸ αὐτόγραφον, ὅπερ εἶχεν ἄλ-
 λοτε ὁ μαρκίων *Queux de Saint-Hilaire*, εὑρίσκεται
 νῦν ἐν Ἀθήναις παρὰ τῷ κ. Περικλεῖ Ἀλεξάνδρου Ἀργυ-
 ροπούλῳ, καθ' ἃ ἐγνώσθη μοι μετὰ τὴν ἐκτύπωσιν τῶν σ.
 196 - 197. Ἐπειδὴ δ' ἐκ τῆς γενομένης ὑπ' ἐμοῦ ἀντιβολῆς
 πρὸς τὸ αὐτόγραφον τοῦτο, εὐγενῶς τεθὲν εἰς τὴν διάθεσίν
 μου ὑπὸ τοῦ κατόχου, ἀπεδείχθη, ὅτι ἡ ἔκδοσις τοῦ *Le-*
grand δὲν εἶχε κατὰ πάντα ὀρθῶς, ἰδίως περὶ τὴν στίξιν,
 παρειέφρησαν δὲ καὶ εἰς τὴν ἐμὴν ἔκδοσιν παροράματα
 τινὰ, ἐπαναλαμβάνω τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἐνταῦθα, ἐκδί-
 δων πιστῶς κατὰ τὸ αὐτόγραφον.

Ioannis Argyropylos: Laurentio suo salutem.

Antonius Rocca Pisanus, vir egregius et mihi
 familiarissimus, meas ad te litteras iure amicitie

impetravit, quibus te ad iusticiam servandam: interfecti illius Petri Mastrani iura exequenda hortarer. Hortor itaque te, mi suavissime Laurenti: quem ut in ceteris bonis humanis: sic et in iusticia defendenda nemini tempestatis huiusce homini cedere certe scio: ut hac etiam in causa id agas: quod et in ceteris agere semper consuevisti. Quid enim aliud aut te facere: aut me te admonere hac in causa decet? Tu es equitatis amator. Ego sum utriusque amicus: atque ideo iura illius tuo maxime munere servari percupio. Si pater homicidę conscius est cedis: cur non ut homicida et ipse lueret pęnas? Illud igitur inquiratur iusticię lege, consciusque si fuerit inventus, obnoxius crimini iudicetur. Plusquam verisimile profecto esse videtur: compulsu patris auctoritateque filium cedem egisse: si uterque: magisque pater: interfectum illum odio tanto persequabatur. At eum patrem quem ita rem gessisse constaret, quis non asseruerit una cum filio et manus ad idem scelus movisse, et mucronem eundem ad eandem necem strinxisse? Illum magis homicidam profecto quam filium, ratione sane primi principii, auctoramenti deliberationisque omnes homines si vera fateri velint uno ore unaque sententia iudicarent. Tu mi Laurenti hac in causa ita agas velim: ut ab universis hominibus plus apud te societatis humanę salus quam nonnullorum hominum valere gratia videatur. Vale perpetuo felix: et me ut soles ama. Raptim.

Romę, tertio idus februarii.

Σελ. 197 στ. 21 ἀντὶ *Jaannes* γράφει *Joannes*

» 202 » 3 » capita γράφει capitano, καθ' ἃ ἀπέδειξε νέα ὑπ' ἐμοῦ ἀντιβολή

- Σελ. 202 στ. 11 καὶ 12 - 13 ἀντὶ *habbiamo* γράφε *habbiano*.
- » 206 » 18 ἀντὶ τετρακοσιοστῶ γράφε τετρακοσιοστῶ τεσσαρακοστῶ
- « 216 » 3 σχολίων μετὰ τὰς λέξεις σ. 251) πρόσθετες καὶ τοῦ *Alexandre* (Plethon *Traité des lois*. Ἐν Παρισίοις 1858 σ. 373 κ. ἐ.).
- » 219 - 221. Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ καρδινάλιου Βησσαρίωνος περιλαμβάνεται πλὴν τοῦ *Vaticanus graecus* 1393 (B) καὶ τοῦ τῆς *Vallicelliana* CVIII, 5 (Λ) καὶ ἐν τῷ *Αχυρεντιακῷ* *Plut.* LV cod. 13 φ. 1⁶, αἰῶνος ιε', καθ' ὃν καὶ ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ *Bandini* *Catalogus codicum manuscriptorum bibliothecae Mediceae Laurentianae* Τόμ. Β' σ. 276 καὶ ἐν τῷ *Ἀμβροσιακῷ* D 118 inf., φ. 119⁶ κ. ἐ., τοῦ ιε' αἰῶνος. Λαβὼν δὲ μετὰ τὴν ἐκτύπωσιν τῶν οἰκείων σελίδων, ἐν αἷς ἐξέδωκα ταύτην τὴν ἐπιστολὴν, καὶ τοῦτον τὸν κώδικα ὑπ' ὄψιν ὡς καὶ τὴν ἔκδοσιν τοῦ *Bandini*, ἐπανεκδίδω αὐτὴν ἐνταῦθα, προσθεὶς εἰς τὰς σημειώσεις καὶ τὰς διαφόρους γραφὰς τοῦ *Ἀμβροσιακοῦ* (M) καὶ τῆς ἐκδόσεως τοῦ *Bandini* (Φ). Τὴν δὲ συμφωνίαν ἀπάντων τῶν κωδίκων ἐδήλωσα διὰ τοῦ Π. Σημειωτέον δὲ, ὅτι ἐθεώρησα περιττὸν νὰ σημειώσω παραπεμπτικὰ τινα σημεῖα καὶ ἀραβικοὺς ἀριθμοὺς ἐν τῷ M, εἰς ἃ οὐδὲν ἀνταποκρίνεται ἐν τῇ ὤφ. Ὁμοίως δὲν ἐσημείωσα τὰς ἐν τῷ αὐτῷ κώδικι ἐνίοτε ὑπὸ τῆς πρώτης πιθανῶς χειρὸς ὑπογεγραμμισμένας λέξεις.

Βησσαρίων καρδινάλις Ἰωάννη τῷ Ἀργυροπούλῳ εὖ πράττειν.

Ἄνεγνωμεν ἃ πρὸς τὰ ἐν προοιμίαις τῆς ὑπὲρ Πλάτωνος ἀπολογίας ἐνιστάμενος γέγραφκς. Ἐθαυμάσαμεν οὖν, ὅτι πρὸς οὕτω βραχὺν καὶ σαφῆ λόγον ἐλληνικόν, ζητοῦντα κατ' ἐπιδρομὴν καὶ ἐπιτετμημέ-

1. Ἄνεγνωμεν Φ: ἀνεγνομεν BAM προοιμίαις ΛΜΦ: προοιμίαις ἐκ τοῦ τὸ πρῶτον γραφέντος προοιμείαις B

νως εἰ ἔνια τῶν εἰδῶν εἰσι χωριστὰ ἢ πάντῃ ἀχώριστα, καὶ, εἰ χωρι-
 στὰ, πρότερον καθ' αὐτὰ ὑφεστηκότα ἢ ἐν ἐπινοίαις κείμενα· ἄλλως
 γὰρ ἂν ἐνῆν τὰ Πορφυρίου πρὸς ἔπος ἐκθέσθαι, γνῶριμα καὶ παισὶν
 ὄντα· τοσοῦτον λόγων πλῆθος ἀντέθηκας, οὐδὲν, ὡς οἶμαι, δέον. Ἄπερ
 καὶ ὡς περὶ μεγίστων δὴ τὸν λόγον ποιούμενα οὐ διερρήξαμεν ἀνα- 5
 γνόντες, ὡς αὐτὸς ὑπετίθει, καὶ ἅμα ὅτι οὐδὲν ἂν ἐγίνετο προὔργου
 διαρραγέντων· καὶ γὰρ δὴ πολλοὶ καὶ πρὸ ἡμῶν ἔγνωσται, ἐν ταῖς
 δημοσίαις πρὸς τοὺς ἀκροατὰς ὁμιλίαις καὶ ταῦτά σου πολλάκις παρεν-
 εῖραντος, εἴτε πρὸς τὸ προκείμενον εἴτε καὶ μὴ, οὐδὲν δεῖ λέγειν. Διερ-
 ρήξαμεν οὖν αὐτὰ οὐδαμῶς· αὐτοὶ δὲ μηδεμίαν, ὡς ὄρας, σχολὴν ἄγον- 10
 τες φιλοσοφεῖν, φεύγοντες ἅμα καὶ τὸ ἐρίζειν καὶ μάτην ἐπιδείκνυσθαι,
 Θεόδωρον ἐξετάσκει τοὺς λόγους ὅσον δύνανται προετρέψαμεν καὶ κοινῇ
 συνδιασκέψασθαι μετὰ σοῦ, εἰ τὰ ἡμῖν εἰρημένα οὐτ' ἐπὶ τῶν ὄντων
 οὐτ' ἐπὶ τῶν μὴ ὄντων ἀληθεύει, ὡς φῆς, καὶ ἅμα γυμνασίας λογικῆς
 ἕνεκα καὶ ὥστε ἢ πεισθῆναι ἢ μεταπεισῆναι ἡμᾶς. Ἐκεῖνος μὲν οὖν τὸ 15
 κελευσθὲν ἐποίησεν· ἡμεῖς δὲ, ὡς περὶ καὶ πρότερον ταῦτα ἀκηκοότες καὶ
 εἰδότες, ὁμῶς οὐδένα πρὸς σέ πεποιήμεθα λόγον, δεδιότες μὴ χαλε-
 πήνης διὰ τὸ εὐόργιστον, καὶ, περὶ πλείονος ποιούμενοι τὸ εὐνοϊκὸν
 τῆς δοξοσοφίας, οὐδὲν τῆς ἀρχαίας περὶ σέ διαθέσεως ἠμείψαμεν. Οὕτω
 καὶ νῦν εὐλαχθούμεθα πέμψκει σοὶ τὰ γεγραμμένα, οὐκ ἐλπίζοντες ὁμοίᾳ 20

1. ἔνια Φ: ἔνοια Π εἰσι Φ: εἰσὶ ΛΜ: εἰσὶ Β 2. αὐτὰ Φ: αὐτὰ Π
 ἐπινοίαις ΛΜΦ: ἐπίνοίαις ἐκ τοῦ τὸ πρῶτον γραφέντος ἐπινοίαις Β
 3. β α 4. ἀντέθηκας καὶ ἐν τῇ ᾧ ἀντέθηκας Μ οἶμαι ΒΜΦ: οἶμαι ἐκ τοῦ τὸ
 πρῶτον γραφέντος οἶμαι Λ 5. ποιούμενα ΛΜΦ: ποιούμενα ἐκ τοῦ τὸ πρῶ-
 τον γραφέντος ποιούμενον Β 6. προὔργου ἔγραψα: προύργου Π 8. ταῦτά
 σου ἔγραψα: ταῦτα σου ΒΛΦ: ταῦτα σοῦ Μ 10. σχολὴν ΛΜΦ: σχολὴν
 ἐκ τοῦ τὸ πρῶτον γραφέντος σχολὴν Β 11. ἐπιδείκνυσθαι ΒΜΦ: ἐπιδείκνυ-
 σθαι ἐκ τοῦ τὸ πρῶτον γραφέντος ἐπιδείκνυσθαι Λ 12. θεόδωρον ΛΜΦ:
 θεόδορον Β 12-13. κοινῇ συνδιασκέψασθαι Φ: κοινῆσεν διασκέψα-
 σθαι ΛΜΒ 14. οὐτ' ἐπὶ τῶν μὴ ὄντων ἐν συνεχείᾳ τοῦ κειμένου ΒΜΦ: πρόσ-
 θετα ἐν τῇ ᾧ Λ Ἐν τῇ ᾧ χειρὶ νεωτέρᾳ Plato 18 Μ γυμνασίας λογικῆς Π:
 ἐν τῇ ᾧ χειρὶ νεωτέρᾳ Bessarion lib. 337 Μ 15. ὥστε ΛΜΒ: ὡς Φ 16. κε-
 λευσθὲν ΛΜΒ: κελευθὲν Φ 17. ὁμῶς ΒΛ: ὁμῶς ἐκ τοῦ τὸ πρῶτον γραφέντος
 ὁμῶς Μ 17-18. χαλεπήνης ΒΛ: χαλαιπίνης Μ: χαλεπήνης Φ 19. τῆς
 δοξοσοφίας — διαθέσεως ἐν συνεχείᾳ τοῦ κειμένου ΒΜΦ: πρόσθετα ἐν τῇ ᾧ Λ
 ἠμείψαμεν ΒΛΦ: ἠμίψαμεν Μ οὕτω ΛΜΦ: οὕτω Β

ψυχῆς ἡρεμία καὶ σὲ οἴσειν, καίτοι μετρίως τε καὶ πρὸς τὸν λόγον, οὐ τὸν λέγοντα εἰρημένα, καὶ ἅμα σοῦ ἀρξάντος. Τοῦτο δὲ οὐ δεινὸν, εἴ τις ἀπολογεῖται κατηγορούμενος, μᾶλλον δὲ τοῦτο μὲν ἀναγκαῖον, ἐκεῖνο δὲ περιττὸν καὶ μάλιστα ὅτι καὶ μετὰ πάντας τοὺς ἄλλους ἡμῶν
 5 ἐκοινώσω, δέον πρὸ πάντων ἡμῶν, εἰ ἀπ' εὐνοίας, ὡς φῆς, ἐγεγόνει. Τὸ γὰρ ἀπ' εὐνοίας καὶ πρώτοις καὶ μόνοις τοῖς φιλουμένοις κοινούμεθα. Ἦ οὖν ἔφημεν, οὐ πέμπομέν σοι τὰ γεγραμμένα, οὐτ' ἴσως πέμψομεν, εἰ μὴ ἐπαγγέλλοιο πρῶτον ἢ μὴν ἀνευ ἔριδος καὶ χολῆς καὶ διέναι καὶ ἀντειπεῖν, εἰ βούλοιο, καὶ πᾶσαν τῆς ψυχῆς ἀπελάσαι μῆνιν καὶ
 10 θυμὸν καὶ χόλον. Τοῦτο δὲ φημεν ὡς οἶόν τε μὲν ἀνθρώπῳ καὶ μέρος τι παθητικὸν ψυχῆς ἔχοντι, σοφῶ δὲ ἄλλως καὶ διὰ τῆς ἰσῆρας ἡγμένῳ φιλοσοφίας. Εὐ πράττειν.

Σελ. 225 στ. 26 ἀντὶ *Crassatores* γράφε *Grassatores*

» 226 » 6 σχολίων μετὰ τὰς λέξεις σ. 38-41 πρόσθετος καὶ ὑπὸ Ἀνδρονίκου Δημητρακοπούλου ἐν Ἐθνικῷ Ἡμερολογίῳ Μ. Βρετοῦ 1870 σ. 355 κ. ε.

» 232 » 5 ἀντὶ *por* γράφε *per*

» » » » » *intentimo* γράφε *intendimo*

» » » 6 » *que* γράφε *qua*

» » » ἐν τέλει πρόσθετος *C[ichus]*

» 304 » 2 σχολίων μετὰ τὰς λέξεις ὑπὸ τοῦ πρόσθετος *Migne* (Ἑλληνικῆς Πατρολογίας Τόμ. ΡΞΑ' σ. 958) καὶ ὑπὸ τοῦ

» 315 » 11 Ἡ ἐπιστολὴ 6 μεταθετέα μετὰ τὴν ἐν σ. 316 ἀρ. 7.

» 316 » 14 ἀντὶ *KAROLOU H'* γράφε *KAROLOU Z'*

» » » 15 » 1 Ἰουνίου γράφει 18 Μαΐου

» 327 » 19 » *senzia* γράφει *senza*

» 332 Ἡ ἐπιστολὴ 2 μεταθετέα μετὰ τὴν ἐν σ. 333 ὑπ' ἀρ. 3.

1. ἡρεμία ἔγραψα: ἡρεμία Π σὲ ΒΛΦ: σε Μ τε ΜΦ: τὲ ΑΒ
 2. σοῦ ΛΜΒ: σου Φ 3. μᾶλλον ΒΜΦ: μᾶλ(ἔπεται μάλ διαγεγραμμένον)λον Λ
 5. ἐκοινώσω ΜΦ: ἐκοινώσω ΒΛ πρὸ ΜΒΦ: πρὸ ἐκ τοῦ τὸ πρῶτον γραφέν-
 τοις περὶ Λ ἡμῶν εἰ ἀπ' ΛΜΦ: ἡμῶν Λ ἀπ' Β 6. κοινούμεθα ΜΦ: κινού-
 μεθα ΒΛ 7. ἔφημεν ΜΦ: ἔφαμεν ΒΛ 8. ἐπαγγέλλοιο ΒΜΦ: ἐπαγγέ-
 λοιο Λ καὶ χολῆς ΒΜΦ: καὶ χολῆς Λ 9. ἀντειπεῖν ΛΜΦ: ἀντειπεῖν
 ἐκ τοῦ τὸ πρῶτον γραφέντος ἀντίπειν Β 10. δὲ φημεν ΜΦ: δὲ φημέν ΒΛ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.	
Εἰσαγωγή		α'
Τοῦ αὐτοῦ [Γενναδίου τοῦ Σχολαρίου] Περὶ τῶν ἀγγέλων πρὸς τὴν τοῦ Ἀργυροπούλου γνώμην ἀντιφερόμενον . .	»	ρκ'
Τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κυροῦ Ἰωάννου διδασκά- λου τοῦ Ἀργυροπούλου μονωδία εἰς τὸν αὐτοκράτορα Ἰωάννην τὸν Παλαιολόγον	»	1
Ἰωάννου τοῦ Ἀργυροπούλου παραμυθητικὸς πρὸς Κων- σταντῖνον τὸν βασιλέα ἐλθόντα ἐκ τῆς Πελοποννήσου καὶ λαβόντα τὰ σκῆπτρα τοῦ Ἰωάννου ἀποθανόντος . .	»	8
Ἰωάννου διδασκάλου τοῦ Ἀργυροπούλου βασιλικὸς ἢ περὶ βασιλείας πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Κωνσταντῖνον τὸν Πα- λαιολόγον	»	29
Τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κυροῦ Ἰωάννου Ἀργυρο- πούλου λόγος παραμυθητικὸς πρὸς τὸν βασιλέα Κων- σταντῖνον ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς ἑαυτοῦ μητρός.	»	48
Τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κῦρ Ἰωάννου διακόνου καὶ ἄρχοντος τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ Ἀργυροπούλου ἐπι- στολὴ πρὸς Γεώργιον τὸν Τραπεζούντιον	»	66
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτόν	»	75
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτόν	»	76
Τῷ λαμπροτάτῳ καὶ περιφανεστάτῳ μεγάλῳ δουκὶ [Λουκᾶ Νοταρᾶ] Ἰωάννης διδάσκαλος ὁ Ἀργυρόπουλος συνοπτικώ- τατον περὶ τῆς τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐκπορεύσεως, ἐν ᾧ καὶ ἀνάπτυξις τοῦ ὅρου τοῦ ἐν Φλωρεντίᾳ γεγενημένου . .	»	107
Ἰωάννου τοῦ Ἀργυροπούλου τοῦ κριτοῦ τοῦ δημοσίου τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἰς τὸν μακαριώτατον πάπαν κῦρ Νικόλαον	»	129
Τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Ἀργυ- ροπούλου λύσις ἀποριῶν καὶ ζητημάτων τινῶν ἅπερ ἐζή- τησέ τις τῶν ἐν τῇ κατὰ Κύπρον φιλοσόφων καὶ ἰατρῶν.	»	142

Ἰωάννου διακόνου τοῦ Ἀργυροπούλου προλεγόμενα εἰς τὰ τῆς ῥητορικῆς προγυμνάσματα	Σελ. 175
Compendium de regulis et formis ratiocinandi per Iohannem Argyropulum ex omnibus regu- lis breviter excerptum atque compositum gra- tia Phylippi Valerii discipuli sui	» 181
Ἰωάννου Ἀργυροπούλου ἐπιστολαί	» 187
1. Πρὸς Νικόδημον Τραγκεδίνην σ. 187.— 2. Πρὸς τὸν αὐτὸν σ. 188.— 3. Πρὸς τὸν δούκα Μεδιολάνου Φραγκίσκον Σφόρτσαν σ. 189.— 4. Πρὸς τὸν καρδινάλιον Βησσαρίωνα σ. 190.— 5. Πρὸς Λαυρέντιον Μέδικον τὸν Μεγαλοπρεπῆ σ. 191.— 6. Πρὸς τὸν αὐτὸν σ. 192.— 7. Πρὸς τὸν αὐτὸν σ. 193.— 8. Πρὸς τὸν αὐτὸν σ. 194.— 9. Πρὸς τὸν δούκα Μεδιολάνου Γαλεᾶτσον Μαρίαν Σφόρτσαν σ. 195.— 10. Πρὸς Λαυρέντιον Μέδικον τὸν Μεγαλοπρεπῆ σ. 196.— 11. Πρὸς Λαυρέντιον Μέδικον τὸν Μεγαλοπρεπῆ σ. 197.— 12. Πρὸς Δομένικον Ῥοδόρειον καρδινάλιον Ταυρίνου σ. 198.	
Ἰσαακίου Ἀργυροπούλου ἐπιστολαὶ πρὸς τὸν δούκα Με- διολάνου Γαλεᾶτσον Σφόρτσαν	» 202
Φραγκίσκου Φιλέλφου ἐπιστολαὶ πρὸς Ἰωάννην Ἀργυρό- πούλον	» 204
1. Ἐκ Μεδιολάνου, 13 Ἀπριλίου 1441, σ. 204.— 2. Ἐκ Μεδιολάνου, 5 Νοεμβρίου 1457, σ. 206.— 3. Ἐκ Μεδιολάνου, 13 Νοεμβρίου 1457, σ. 207.— 4. Ἐκ Μεδιολάνου, 26 Φεβρουαρίου 1458, σ. 209.— 5. Ἐκ Μεδιολάνου, 4 Ὀκτωβρίου 1458, σ. 210.— 6. Ἐκ Μεδιολάνου, 11 Ὀκτωβρίου 1466, σ. 210.— 7. Ἐκ Μεδιολάνου, 22 Ἰουνίου 1469, σ. 214.— 8. Ἐκ Μεδιολάνου 18 Ἰουλίου 1474, σ. 214.— 9. Ἐκ Βο- ωνίας, 30 Ἰουνίου 1475, σ. 215.— 10. Ἐκ Μεδιολάνου, 21 Αὐγούστου 1475 (Εἰσαγωγῆς σ. νζ' σημ. 2).	
Διαφόρων ἐπιστολαὶ πρὸς Ἰωάννην Ἀργυρόπούλον	» 216
1. Μιχαὴλ Ἀποστόλη Ἀργυροπούλου σ. 216.— 2. Τοῦ αὐτοῦ Ἰωάννη Ἀργυροπούλου σ. 218.— Βησσαρίωνος καρδινάλιου σ. 219.— Δονάτου Ἀτζαϊώλη σ. 222.— 5. Τοῦ αὐτοῦ σ. 223.— 6. Ἰακώδου Πιχκολόμινη καρδινάλιου Παβίας σ. 224.	
Μιχαὴλ Ἀποστόλη τοῦ Βυζαντίου προσφώνημα εἰς τὸν αὐτοῦ διδάσκαλον Ἰωάννην τὸν Ἀργυρόπούλον ὅτε ἤρ- ξατο διδάσκων προτροπῇ βασιλέως ἐν τῷ τοῦ Ξενῶνος καθολικῷ μουσεῖῳ	» 227
Ἐπιστολὴ τοῦ δουκὸς Μεδιολάνου Γαλεᾶτσου Σφόρτσα Ἰσαακίῳ Ἀργυροπούλῳ	» 232
Ἰάννου Λατκάρεως Ῥυνδακηνοῦ ἐπίγραμμα εἰς Ἀργυρό- πούλον τὸν φιλόσοφον	» 233

Τοῦ τιμιωτάτου δικαιοφύλακος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας κυρίου Θεοδώρου τοῦ Ἀγαλλικνοῦ Ἀνασκευῆ τοῦ ὑπὲρ τῆς δόξης Λατίνων βιβλίου Ἰωάννου τοῦ Ἀργυροπούλου	»	234
Ἐπιστολαὶ ἐν αἷς γίνεται λόγος περὶ τῶν Ἀργυροπούλων Ἰωάννου καὶ Ἰσαακίου.	»	304
1. Ἐπιστολὴ Κωνσταντίνου Λασκάρως Ἰωάννη Πάρδω σ. 304. —		
2. Ἐπιστολὴ Θεοδώρου Γαζῆ Φραγκίσκου Φιλέλφω σ. 307. — 3. Φραγ- κίσκου Φιλέλφου πρὸς Πέτρον Περλεόνην σ. 312. — 4. Δονάτου Ἀτζαῖ- ώλη πρὸς Ἰάκωβον Ἀμμανάτην Πικκολόμινην καρδινάλιον Παβίας σ. 313. — 5. Πάπα Καλλίστου Γ' πρὸς τὸν δούκα Μεδιολάνου Φραγκί- σκον Σφόρτσαν σ. 314. — 6. Φραγκίσκου Φιλέλφου πρὸς Δονάτον Ἀτζαῖ- ώλην σ. 315 — 7. Φραγκίσκου Φιλέλφου πρὸς Θωμᾶν ἰατρὸν τοῦ βα- σιλέως Καρόλου Ζ' σ. 316. — 8. Δονάτου Ἀτζαῖώλη πρὸς τὸν δούκα Μεδιολάνου Φραγκίσκον Σφόρτσαν σ. 318. — 9. Δονάτου Ἀτζαῖώλη πρὸς Νικόλαον Περρότην σ. 318. — 10. Ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς Ἰακώ- βου Ἀτζαῖώλη πρὸς Βεσπασιανὸν da Bisticci σ. 319. — 11. Ἀπόσπα- σμα ἐπιστολῆς Ἰακώβου Ἀτζαῖώλη πρὸς Βεσπασιανὸν da Bisticci σ. 320. — 12. Ἰακώβου Ἀμμανάτη Πικκολόμινη ἐπισκόπου Παβίας πρὸς τὸν καρδινάλιον Βησσαρίωνα σ. 320. — 13. Πάπα Σίξτου Δ' πρὸς τὸν δούκα Μεδιολάνου Γαλεάτσον Σφόρτσαν σ. 321. — 14. Καρδινάλιου Βησσαρίωνος πρὸς τὸν δούκα Μεδιολάνου Γαλεάτσον Σφόρτσαν σ. 322. — 15. Φ. Γονζάγα καρδινάλιου Μαντούης πρὸς τὸν δούκα Μεδιολάνου Γα- λεάτσον Σφόρτσαν σ. 323. — 16. Ροβέρτου de Sanseverino πρὸς τὸν δούκα Μεδιολάνου Γαλεάτσον Σφόρτσαν σ. 325. — 17. Γαλεάτσου Σφόρτσα δουκὸς Μεδιολάνου πρὸς Ἀντώνιον Anguissole de Placentia σ. 326. — 18. Γαλεάτσου Σφόρτσα δουκὸς Μεδιολάνου πρὸς τὸν Ga- lassio de Galassio σ. 327. — 19. Γαλεάτσου Σφόρτσα δουκὸς Με- διολάνου σ. 328. — 20. Φραγκίσκου Φιλέλφου πρὸς Λαυρέντιον τὸν Μέ- δικον σ. 328. — 21. Ἰακώβου Ἀμμανάτη Πικκολόμινη καρδινάλιου Παβίας πρὸς Λαυρέντιον Μέδικον σ. 329.		
Ἀποφάσεις τῆς αὐθεντείας τῆς Φλωρεντίας περὶ Ἰωάννου Ἀργυροπούλου	»	331
1. 5 Ὀκτωβρίου 1458 σ. 331. — 2. 23 Ἰουλίου 1471 σ. 332. — 3. 21 Ὀκτωβρίου 1466 σ. 333. — 4. 8 Νοεμβρίου 1471 σ. 339.		
Ἐπίμετρον	»	340
1. Ἐπιστολὴ Γαλεάτσου Σφόρτσα δουκὸς Μεδιολάνου πρὸς Ἰωάννην Ἀργυρόπουλον σ. 340. — 2. Ἐπιστολὴ τοῦ αὐτοῦ πρὸς Ἰσαάκιον Ἀργυρόπουλον σ. 341. — 3. Ἐπιστολὴ τοῦ αὐτοῦ πρὸς Ambrosino de Longignana σ. 341. — 4. Ἐπιστολὴ τοῦ αὐτοῦ πρὸς Ἰσαάκιον Ἀρ- γυρόπουλον σ. 342.		
Παροράματα καὶ προσθήκαι.	»	343

ΠΑΝΟΜΟΙΟΤΥΠΑ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΕΝ Τῷ ΚΕΙΜΕΝῳ

Πανομοιότυπον τῆς ὑπογραφῆς τοῦ Ἰωάννου Ἀργυροπούλου ἐν φ. 213 ^b τοῦ ὑπ' ἀρ. 1908 κώδικος τῆς ἐν Παρισίοις Ἐθνικῆς βιβλιοθήκης	Σελ. ιγ'
Πανομοιότυπον τῆς γραφῆς τοῦ Ἰωάννου Ἀργυροπούλου ἐν φ. 173 ^a τοῦ αὐτοῦ κώδικος	» ιγ'
Ὁ Ἰωάννης Ἀργυρόπουλος κατὰ τὸν λατινικὸν κώδικα 1 τοῦ Pluteus LXXXIV τῆς Λαυρεντιακῆς βιβλιοθήκης	» ξε'
Ὁ Ἰωάννης Ἀργυρόπουλος κατὰ τὴν ἐν τῷ Ἐθνικῷ Ἡμερολογίῳ εἰκόνα	» ξς'
Ὁ Ἰωάννης Ἀργυρόπουλος κατὰ τὴν ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ἐλληνικῶν κωδίκων τῆς Βιέννης εἰκόνα	» ξζ'
Ὁ Ἰωάννης Ἀργυρόπουλος κατὰ τὴν παρὰ τῷ Ἰσαὰκ Bullart εἰκόνα	» ξη'
Σφραγὶς Ἰωάννου Ἀργυροπούλου κάτωθεν ἐγγράφου πρὸς Γαλεάτσον Σφόρτσαν ἐν τῷ ἀρχεῖῳ Μεδιολάνου	» ξη'
Ἐπιγραφή τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ τάφου Ἰωάννου τινὸς Ἀργυροπούλου	» ιη'
Τὸ οἰκόσημον τοῦ φαναριωτικοῦ οἴκου τῶν Ἀργυροπούλων. Εἰκὼν τοῦ μεγάλου διερμηνέως Ἰακώβου Ἀργυροπούλου ἐξ ἐλαιογραφίας παρὰ τῷ κ. Θρασυβούλῳ Περικλέου· Ἀργυροπούλῳ	» ριβ'

Πίνακες ὄλοσέλιδοι.

Πίναξ Α'. Αὐτόγραφος λατινικὴ ἐπιστολὴ τοῦ Ἰωάννου Ἀργυροπούλου	» ρκς'
Πίναξ Β'. Εἰκὼν τοῦ Ἰωάννου Ἀργυροπούλου διδάσκοντος ἐν τῷ Μουσεῖῳ τοῦ Ξενῶνος	» ρκς'
Πίναξ Γ'. Εἰκὼν τοῦ Ἰωάννου Ἀργυροπούλου κατὰ τὸν Παῦλον Ἰόβιον	» ρκς'
Πίναξ Δ'. Εἰκὼν τοῦ Ἰωάννου Ἀργυροπούλου ὑπὸ τοῦ Δομινίκου Ghirlandajo	» ρκς'
Πίναξ Ε'. Εἰκὼν τοῦ Ἰωάννου Ἀργυροπούλου ἐν τῇ Ἀμβροσιακῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Μεδιολάνου	» ρκς'
Πίναξ Σ'. Πανομοιότυπον Μαρκιανοῦ κώδικος 407 φ. 2 ^a	» ρκς'
Πίναξ Ζ'. Πανομοιότυπον Μαρκιανοῦ κώδικος 407 φ. 8 ^a	» ρκς'

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

Ε.γ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2007